SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1057

av Ewa Pihl Krabbe (S)

Kronisk obstruktiv lungsjukdom (KOL) – utredning och diagnos i tid

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att personer med misstänkt kronisk obstruktiv lungsjukdom (KOL) får tillgång till utredning och diagnos i tid och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

KOL är en allvarlig sjukdom som förvärras över tid. Dödligheten ökar i princip linjärt med antalet försämringsperioder, så kallade exacerbationer, och runt hälften av alla patienter mister livet inom tre och ett halvt år efter en försämringsperiod som krävt sjukhusvård.

Kol är den fjärde vanligaste dödsorsaken i Sverige, men fortfarande en mycket underskattad diagnos. Trots att mellan 400 000 och 700 000 svenskar lever med KOL vet bara hälften om det. För de som drabbas innebär sjukdomen ofta en tillvaro präglad av trötthet, oro, skam och ensamhet.

Tre av fyra patienter (75%) i Sverige uppger att KOL påverkar deras livskvalitet negativt, nästan två av tre (64%) saknar energi för att göra saker de vill och drygt hälften (52%) oroar sig för framtiden. Resultaten är hämtade från en nyligen utgiven nordisk undersökning. Undersökningen visar också på att social isolering är vanligt.

De nordiska resultaten stöds av Riksförbundet HjärtLungs rapport ” En bortglömd folksjukdom ”. I den beskriver förbundet brister i tidig diagnos, stöd till rökstopp, patientutbildning och en individuellt anpassad vård. Enligt förbundets medlemsundersökning uppgav en av fyra svarande att de fått vänta mer än tre år på diagnos efter första vårdkontakten.

Vården behöver mer tydligt ge personer med KOL bättre möjligheter till tidig diagnos och ett sammanhållet stöd som omfattar rökstopp, fysisk aktivitet, patientutbildning och en individuellt anpassad behandlingsplan i hela landet. Det nationella luftvägsregistrets resultat visar på att det finns skillnader i vården vid KOL. Detta gäller allt från tillgång till spirometri och läkemedelsbehandling i enlighet med nationella riktlinjer vid KOL.

Ewa Pihl Krabbe (S)